

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

І.А. Свірепчук

старший викладач

Національний технічний університет України «КПІ»

Нові підходи в освіті суттєво змінюють роль студента в навчальному процесі, тобто сам студент включається в активну учбову діяльність. Самостійна робота студентів відіграє важливу роль в вирішенні цього питання.

Існують різні підходи в розумінні самостійної роботи студентів. Деякі дослідники вважають, що самостійна робота – це цілеспрямована пізнавальна діяльність по отриманню інформації, а також по перетворенню її в знання самим студентом. Інші розглядають самостійну роботу як вид занять, в ході яких студент отримує і вдосконалює свої знання, використовуючи методичну літературу чи спеціальні вказівки викладача. Це й підготовка до практичних занять, й більш ґрунтовне вивчення окремих тем, й проблеми, які не вивчалися на заняттях.

По характеру керування самостійна робота поділяється на:

1. безпосередньо і повністю керовану викладачем;
2. повністю опосередковано-керовану;
3. частково опосередковано-керовану;
4. повністю самостійну.

Аудиторному етапу роботи відповідає перший варіант моделі. На цьому етапі студентам пропонуються завдання, в основному репродуктивного характеру. Для позааудиторного етапу характерно засвоєння та закріплення теоретичного матеріалу, виконання репродуктивних (усних та письмових) вправ на формування мовних навичок. На третьому етапі самостійна робота частково опосередковано-керована викладачем. Відбувається перехід до вправ, спрямованих на формування мовних навичок. І, нарешті, кінцевим етапом є

повністю самостійна робота з використанням різних видів мовленнєвої діяльності.

Сучасне розуміння цілей навчання іноземним мовам включає в себе комунікативні, навчальні і виховні цілі. Комунікативні цілі спрямовані на використання мови як засобу спілкування. Навчальні – на підвищення рівня володіння мовою та загального рівня підготовки студентів, тому що в процесі вивчення іноземної мови студенти не тільки вчать розуміти і говорити, а й робити узагальнення, лінгвістичний аналіз, розвивають професійну ерудицію. Виховні цілі сприяють підвищенню інтересу до країни, мова якої вивчається, формуванню творчої особистості. Основна роль, безумовно, належить комунікативним цілям, на основі яких досягаються всі інші.

Виділяють три етапи в розвитку мети. Перший – заміна мети. Замінюється, зазвичай, та мета, якої студент не може досягнути, через брак знань, необхідних для її досягнення. Другий етап – студент чітко виконує завдання, отримуючи результат, котрий від нього очікує викладач. На третьому етапі, найвищому, цілі викладача розвиваються, вони стають динамічними.

Зміст мети пов'язаний з результатами, які можна поділити на репродуктивні та творчі. Отримання репродуктивного результату не може виступати в якості основної мети діяльності, хоча на початкових етапах навчання іноземним мовам важливими є самостійні завдання граматично-лексичного характеру, спрямовані на відпрацювання форм та активізацію лексики. Кінцева мета – досягнення творчого результату, яким є вільне володіння мовою.

Мета досягається різними способами. Види самостійної роботи різноманітні. Серед них важливе значення має читання тексту.

Більшість наукових текстів, як відомо, зводяться до трьох видів: пояснювальний, описовий, розповідальний. Кожному виду текстів притаманна своя структура, розуміння якої є необхідним для кращого засвоєння матеріалу. Найбільш ефективним способом роботи з текстом є складання схеми тексту, а не традиційних планів чи конспектів. Складання схеми тексту призводить до

більш точного сприйняття його змісту, так як потребує знаходження смислових зв'язків в його змісті. А при складанні плану студент не працює над смисловими зв'язками між окремими частинами тексту, а тільки «стискає» їх в назву пункту чи конспектує речення.

Кожне самостійне завдання повинно бути перевірено. Контроль виконує дві функції: корегуючу та стимулюючу. Корегуюча функція полягає в виправленні помилок, в спрямуванні діяльності в оптимальне русло. Стимулююча функція полягає в тому, що очікування контролю – це спонукання до діяльності.

Література:

1. 1.Захарова М. Е. Развитие познавательной самостоятельности у студентов в сфере освоения иноязычной профессиональной лексики /М.Е. Захарова // Успехи современного естествознания. – 2001. - №1. – С. 175-176.
2. 2.Кирьякова, А.В. развитие познавательной самостоятельности студентов на основе коммуникативно-ценностных технологий в обучении иностранному языку./ А.В.Кирьякова, Ю.И. Старкова // Вестник ОГУ. – 2005. - №12. – С. 4-11.